

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
Кафедра економічної теорії та економічних досліджень

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

 Алла РУДИЧ
25 січня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Макроекономічна політика держави

(вибіркова фахова навчальна дисципліна)

освітньо-професійна програма	<u>Політологія</u>
спеціальність	<u>052 Політологія</u>
галузь знань	<u>05 Соціальні та поведінкові науки</u>
освітній ступінь	<u>бакалавр</u>
факультет	<u>обліку та фінансів</u>

Полтава
2021/2022 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Макроекономічна політика держави» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Політологія спеціальності 052 Політологія

Мова викладання: державна

Розробник: Кончаковський Є. О., к. е. н., доцент, доцент кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економічної теорії та економічних досліджень

Протокол від «13» січня 2021 року № 10.

Схвалено науково-методичною радою спеціальності «Політологія»

Протокол від «1» лютого 2021 року № 6

Голова _____ (А. ІЛЬЧЕНКО)

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин –	120
Кількість кредитів –	4,0
Місце в індивідуальному навчальному плані студента (обов'язкова чи вибіркова)	вибіркова
Рік навчання (курс)	2
Семестр	4
Лекції (годин)	24
Практичні (семінарські) (годин)	14
Самостійна робота (годин)	80
в т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота) (годин)	-
Вид семестрового контролю	залік

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійних програм: «Економічна теорія», «Основи політології», «Загальна теорія політики», «Основи наукових досліджень в політології», «Політичні режими та політичні системи сучасності».

3. Заплановані результати навчання

Мета навчальної дисципліни: формування у майбутніх фахівців системи знань макроекономічних механізмів та моделей, за допомогою яких держава здійснює свої функції щодо досягнення економічної стабілізації та забезпечення сталого економічного розвитку.

Основні завдання навчальної дисципліни: набуття вміння оперувати системними знаннями щодо основних показників, чинників і наслідків макроекономічного розвитку країни за ринкових умов; розуміння необхідності державного координування цього розвитку відповідно до цілей і пріоритетів відповідної макроекономічної політики; озброєння науковим інструментарієм макроекономічного аналізу для самостійного дослідження економічного простору країни і світу через призму макроекономічної теорії.

Компетентності

загальні:

1. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
3. Здатність бути критичним і самокритичним.
4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Програмні результати навчання:

1. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.
2. Вміти досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.
3. Аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення професійної діяльності.
4. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Макроекономічна політика: суть, предмет, цілі та інструменти

Макроекономічна політика, її визначеність, предмет, цілі і методи. Види макроекономічної політики. Можливості (і обмеження) макроекономічної політики, її відносна підпорядкованість комплексу заходів економічної політики.

Тема 2. Політика забезпечення повної зайнятості

Ринок праці як об'єкт макроекономічного регулювання. Здійснення політики зайнятості. Формування величини зайнятості. Відтворення робочої сили як елемент макроекономічного механізму. Залежність процесів на ринку праці і змін обсягу сукупного попиту. Вплив на зайнятість інвестиційних процесів. Зовнішньоекономічна політика як чинник впливу на рівень зайнятості. Роль податкової системи.

Тема 3. Монетарна політика

Управління пропозицією грошей як основа монетарної політики. Аналітична форма балансу Національного банку і грошова база. Чисті міжнародні резерви та їх достатність. Чисті внутрішні активи Національного банку. Грошовий мультиплікатор як чинник грошової пропозиції. Зведений (консолідований) баланс банківської системи. Кінцева ефективність монетарної політики. Мультиплікатор монетарної політики.

Тема 4. Реалізація макрофінансової політики

Макрофінансова політика та її інструменти. Принципи макрофінансової політики. Інструменти фіскальної політики. Визначеність доходів. Структура доходної частини бюджетів, основні пропорції. Коефіцієнт еластичності податків, коефіцієнт динамічності податків. Чисті податки. Структура податкових надходжень.

Тема 5. Макроекономічна антиінфляційна політика

Антиінфляційна політика у трансформаційній економіці. Сутність та основні принципи антиінфляційної політики. Три правила проведення монетарної політики та контроль за інфляцією. Таргетування інфляції. Екзогенні змінні моделі цільового прогнозування інфляції. Грошова маса як інструмент досягнення цільової інфляції. Визначення темпів приросту грошової маси, які узгоджуються з цільовою інфляцією.

Тема 6. Зовнішньоекономічна діяльність

Управління платіжним балансом з урахуванням наслідків для монетарної та бюджетно-податкової сфери. Три покоління моделей кризи платіжного балансу: канонічна модель Кругмана, моделі спекулятивної атаки, моделі зовнішнього боргу з кількома рівновагами. Теоретичні концепції, що використовуються для коригування платіжного балансу.

Тема 7. Політика економічного зростання.

Вплив зовнішніх чинників на економічне зростання. Значення запасу капіталу для економічного зростання. Заощадження та інвестування. Модель Солоу. Теорія оптимального рівня заощадження. Стимулювання сукупного попиту як метод реалізації політики економічного зростання. Особливості застосування екзогенних теорій економічного зростання в практиці державного управління економічним розвитком.

Тема 8. Макроекономічна антикризова політика

Фінансова програма як багатосекторна система. Нефінансові та фінансові операції фінансової програми. Формалізована та цифрова матриця фінансових потоків. Знакова визначеність фінансових операцій. Міжсекторні потоки фінансових ресурсів. Балансова тотожність окремих секторів фінансової програми.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
Тема 1. Макроекономічна політика: суть, предмет, цілі та інструменти	12	2	-	10
Тема 2. Політика забезпечення повної зайнятості	14	2	2	10
Тема 3. Монетарна політика	14	2	2	10
Тема 4. Реалізація макрофінансової політики	16	4	2	10
Тема 5. Макроекономічна антиінфляційна політика	16	4	2	10
Тема 6. Зовнішньоекономічна діяльність	16	4	2	10

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
Тема 7. Політика економічного зростання	16	4	2	10
Тема 8. Макроекономічна антикризова політика	16	4	2	10
Усього годин	90	26	14	80

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
2	Політика забезпечення повної зайнятості	2
3	Монетарна політика	2
4	Реалізація макрофінансової політики	2
5	Макроекономічна антиінфляційна політика	2
6	Зовнішньоекономічна діяльність	2
7	Політика економічного зростання	2
8	Макроекономічна антикризова політика	2
	Разом	14

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Макроекономічна політика: суть, предмет, цілі та інструменти	10
2	Політика забезпечення повної зайнятості	10
3	Монетарна політика	10
4	Реалізація макрофінансової політики	10
5	Макроекономічна антиінфляційна політика	10
6	Зовнішньоекономічна діяльність	10
7	Політика економічного зростання	10
8	Макроекономічна антикризова політика	10
	Разом	80

8. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
<p>1. Знати та розуміти місце і значення суспільно-політичних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях політичної системи.</p> <p>2. Розуміти місце і значення інформаційного забезпечення у вирішенні проблем в сфері політичної діяльності.</p> <p>3. Формувати й аналізувати необхідну інформацію та правильно інтерпретувати</p>	<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:</p> <p>- за джерелом знань</p> <p>– словесні методи: 1) лекція, 2) розповідь-пояснення;</p> <p>– наочні методи: 1) ілюстрування;</p> <p>– практичні методи: 4) практичні роботи.</p> <p>Методи контролю:</p> <p>- методи усного контролю: 1) усне опитування (фронтальне, індивідуальне,</p>	<p>Опитування, виконання вправ на практичних заняттях, виконання практичних вправ самостійної роботи, розв'язування тестів</p>

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
отриману інформацію для прийняття рішень у політичній сфері. 4. Оцінювати процеси та явища, що відбуваються у політичній сфері та визначати напрями підвищення ефективності суспільно-політичної діяльності.	групове), 2) обговорення теоретичних питань, доповіді - методи письмового контролю: письмове виконання практичних завдань – тестовий контроль: розв’язування тестів; Інноваційні методи навчання: – комп’ютерні і мультимедійні методи – дистанційне навчання	

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних програмних рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання, Денна форма навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
1	25	25	15
2	25	25	15
3	25	25	15
4	25	25	15
Разом	100	100	60

Одним із обов’язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

10. Форми оцінювання результатів навчання Денна форма навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання									
	Опитування		Виконання вправ на практичних заняттях		Виконання завдань самостійної роботи		Розв’язування тестів		Залік	
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
1. Розуміти предметну	2	3	-	-	-	-	13	17	-	5

область, етичні та правові засади професійної діяльності.										
2. Вміти досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.	2	3	-	-	-	-	13	17	-	5
3. Аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення професійної діяльності.	2	3	-	-	-	-	13	17	-	5
4. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.	2	3	-	-	-	-	13	17	-	5

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

- опитування (мінімально 0, максимальньо 1 бал за кожну тему);
- виконання вправ на практичних заняттях (мінімально 0, максимальньо 1 бал за кожну тему);
- виконання завдань самостійної роботи (виконання практичних вправ, або презентацій - мінімально 0, максимальньо 2):
- розв'язування тестів (мінімально 0, максимальньо 5 за один тест);

Формулюючи критерії оцінювання, варто враховувати очікувані результати навчання навчальної дисципліни.

Форма проведення семестрового контролю згідно з робочим та навчальним планом (залік).

**Критерії та шкала оцінювання опитування на практичних заняттях
(за кожну тему окремо)**

Кількість балів	Критерії оцінювання
1/3*	Продемонстрована вільне володіння базовим категоріально-поняттевим та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової статистичної науки, знання та розуміння предметної області.
0,5/2*	Проявлене задовільне володіння базовим категоріально-поняттевим та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової політичної науки, знання та розуміння предметної області.
0	Не проявлене володіння базовим категоріально-поняттевим та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової статистичної науки, знання та розуміння предметної області і професійної діяльності.

* сума балів для здобувачів заочної форми навчання

**Критерії та шкала оцінювання виконання практичних вправ
(за кожну тему окремо)**

Кількість балів	Критерії оцінювання
-----------------	---------------------

Кількість балів	Критерії оцінювання
1/3*	Продемонстрована здатність виконувати макроекономічне дослідження з використанням якісних і кількісних методів та інструментарію прикладного аналізу. Показана здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, застосування інформаційних і комунікаційних технологій, проведення досліджень на відповідному рівні. Проявлене вільне володіння базовим категоріально-поняттєвим та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової статистичної науки, знання та розуміння предметної області і професійної діяльності.
0,5/2*	При виконанні завдання показано задовільне знання матеріалу предмету. Допущені принципові помилки системного, теоретичного, методичного характеру. Продемонстрована достатня здатність виконувати макроекономічне дослідження з використанням якісних і кількісних методів та інструментарію прикладного аналізу. Показаний задовільний рівень здатності до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, застосування інформаційних і комунікаційних технологій, проведення досліджень на відповідному рівні. Проявлене задовільне володіння базовим категоріально-поняттєвим та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової політичної науки, знання та розуміння предметної області і професійної діяльності.
0	Відсутність завдання або наявність кількох грубих помилок. Показано нездатність розробляти програму та виконувати макроекономічного дослідження з використанням інструментарію прикладного аналізу, проводити дослідження на відповідному рівні. Не проявлене володіння базовим категоріально-поняттєвим та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової статистичної науки, знання та розуміння предметної області і професійної діяльності.

* сума балів для здобувачів заочної форми навчання

**Критерії та шкала оцінювання виконання практичних вправ самостійно
(за кожне виконане завдання окремо)**

Кількість балів	Критерії оцінювання
2/1*	Продемонстрована здатність виконувати макроекономічне дослідження з використанням якісних і кількісних методів та інструментарію прикладного аналізу. Показана здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, застосування інформаційних і комунікаційних технологій, проведення досліджень на відповідному рівні. Проявлене вільне володіння базовим категоріально-поняттєвим та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової статистичної науки, знання та розуміння предметної області і професійної діяльності.
1/0,5*	При виконанні завдання показано задовільне знання матеріалу предмету. Допущені принципові помилки системного, теоретичного, методичного характеру. Продемонстрована достатня здатність виконувати макроекономічне дослідження з використанням якісних і кількісних методів та інструментарію прикладного аналізу. Показаний задовільний рівень здатності до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, застосування інформаційних і комунікаційних технологій, проведення досліджень на відповідному рівні. Проявлене задовільне володіння базовим

Кількість балів	Критерії оцінювання
	категоріально-поняттєвим та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової політичної науки, знання та розуміння предметної області і професійної діяльності.
0	Відсутність завдання або наявність кількох грубих помилок. Показано нездатність розробляти програму та виконувати макроекономічного дослідження з використанням інструментарію прикладного аналізу, проводити дослідження на відповідному рівні. Не проявлене володіння базовим категоріально-поняттєвим та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової статистичної науки, знання та розуміння предметної області і професійної діяльності.

* кількість балів по Темі 1.

Критерії та шкала оцінювання розв'язування тестів (за кожне виконане завдання окремо)

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	у випадку 9-10 правильних відповідей на тестові питання
4	у випадку 8 правильних відповідей на тестові питання
3	у випадку 6-7 правильних відповідей на тестові питання
2	у випадку 5 правильних відповідей на тестові питання
1	у випадку 3-4 правильних відповідей на поставлені питання;
0	у випадку 0-2 правильних відповідей на поставлені питання.

Шкала та критерії оцінювання заліку

Кількість балів	Критерії оцінювання
16-20	у випадку повної та вичерпної відповіді на питання та уточнюючі питання викладача, вірно розв'язаної задачі
11-15	у випадку наявності окремих неточностей чи недоліках в уточненні окремих позицій відповідей, однак правильно розв'язаної задачі або ж розв'язку із незначними помилками
6-10	у випадку неповного розкриття питань чи відсутності відповіді на одне із теоретичних питань, розв'язаної задачі із значними помилками в розв'язку
0-5	у випадку поверхневої характеристики теоретичних питань, відсутності розв'язаної задачі
0	у випадку повної відсутності відповідей на питання

11. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання практичних вправ самостійної роботи	розв'язування тестів	
Денна форма					
Макроекономічна політика: суть, предмет, цілі та інструменти	1	1	1	5	8

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання практичних вправ самостійної роботи	розв'язування тестів	
Політика забезпечення повної зайнятості	1	1	2	5	9
Монетарна політика	1	1	2	5	9
Реалізація макрофінансової політики	1	1	2	5	9
Макроекономічна антиінфляційна політика	1	1	2	5	9
Зовнішньоекономічна діяльність	1	1	2	5	9
Політика економічного зростання	1	1	2	5	9
Макроекономічна антикризова політика	1	1	2	5	9
Залік	–	–	–	–	20
Разом	9	9	17	45	100

13. Рекомендовані джерела інформації

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: підручник: у 2 кн. / за ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. Кн.1 : Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка. 2-ге вид., виправл. і доповн. Київ: Знання, 2013. 615 с.
2. Базилінська О. Я. Макроекономіка: Навч. посібник для студ. Внз. К.: Центр навч. л-ри, 2012. 442 с.
3. Базилевич В. Д., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Тести. Ситуаційні завдання. Практикум розв'язання: Навч. посібник. Київський держ. торговельно-економічний ун-т. К. : Четверта хвиля, 2007. 144 с
4. Белецький В. М., Бакуменко В. Д. Моделювання макроекономічних процесів. К. : Вид-во УАДУ, 2008. 160 с.
5. Воротін В. Є. Макроекономічне регулювання в умовах глобальних трансформацій. Монографія. К.: Вид-во УАДУ, 2012. 392 с.
6. Гавриш В. П. Макроекономіка. Основні моделі та залежності: Навч. посібник для студ. екон. спец. Хмельницький: ХДУ, 2013. 238 с.
7. Дзюбик С. Д. Антиінфляційна політика. К.: Вид-во УАДУ, 2006. 459 с.
8. Задоя А. А., Петруня Ю. Е. Макроекономіка: Учебник. К. : Знання, 2004. 368 с.
9. Круш П. В. Макроекономіка: навч. посібник для студ. Внз. К. : Центр навч. л-ри, 2010. 398 с.
10. Кулішов В. В. Макроекономіка: основи теорії і практикум: Навч. посіб. для Внз. 2-ге вид., випр. Л. : Магнолія плюс, 2005. 256 с.
11. Макконел К. Р., Брю С. Л. Пер. с англ. К., 2008. 518 с.
12. Макроекономіка: навчальний посіб./за ред. С.І. Архієреєва. Х.: Видавництво Іванченко І.С., 2019. 216.с.
13. Макроекономічне моделювання та короткострокове прогнозування: Монографія / За ред. Крючкової І.В. Х.: Форт, 2010. 336 с.
14. Прогнозування та макроекономічне планування. Луцьк: ЛДТУ. 2004. 160 с.
15. Радіонова І. Макроекономіка та економічна політика. К. : Таксон, 2006. 273 с.
16. Савченко А. Г. Макроекономічна політика: Навч. Посібник. К. : КНЕУ, 2011. 166 с.
17. Савченко А.Г., Пухтаєвич Г. О., Тіньонко О. М. Макроекономіка. К. : Либідь, 2009. 381 с.

18. Юрчишин В. Вплив глобалізації на прийняття державних рішень у сфері економіки: Навч. посіб. до дисципліни «Макроекономічна політика». Національна академія держ. управління при Президентові України. К. : НАДУ, 2004. 331с.
19. Forecast for economic growth in OECD countries and Central and Eastern European countries. for the period 2000-2040: A Study prepared for the European Forecast Sector Outlook Study (EFSOS) / UN; Economic Commission for Europe; FAO. – New York; Geneva: UN, 2002. 52 p.
20. UNCTAD. Business Guide to the Uruguay Round. ITC/UNCTAD/WTO, Geneva, 2001.